

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTUL:

In Capitala: 1 an 24 lei, 6 luni 12 lei, 3 luni 6 lei.
In District: 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
In Strainatate: 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei

Director: D. AUG. LAURIAN.

CATRE ALEGATORI

Alegerile din anul acesta au o însemnatate excepțională, pentru că reprezentanții noștri au să se atingă de constituțione și anume de articolul, care ne-a garantat în contra cotropicei politice a Evreilor.

Cu toții suntem dator să mergem la vot, pentru ca viitorii deputați și senatori să fiă adverății reprezentanți ai noștri.

Legea interpretată vă a legei electorale, introducând câteva schimbări în deprinderile noastre politice, atragem luarea aminte a alegătorilor, spre a se conforma cu dinsele și spre a priveghia execuțarea lor, căci numai astfel putem fi garanții în contra înșelătoriei electorale.

Mai întâi de toate, cetățenii să să grăbească a-să lăe cărțile de alegători, căci fără această carte, nu este nimeni primit la vot. — De și primarul este dator să trămite aceste cărți, în cele din urmă trei zile, fiind căruț cetățian, cu toate acestea este bine, că să nu așteptăm pe primar să vină la noi — căci cine scie ce se poate întâmpla — ci să mergem noi la biourile spre a ni le lăua; să dăm dovadă, că ținem la drepturile noastre de suveran, căci suveran suntem în zilele de alegeri.

A doua schimbare introdusă în lege este, că bioul provizor nu se mai instalează prin aclamație, de către bandele aduse de cu noaptea în sala alegătorilor, ci primarul sau delegatul său, care deschide bioul la 9 ore, punând numele alegătorilor prezenți în urnă și trage la sorti 3 persoane cu scîntă de carte, cări vor forma bioul provizor, dintre cări cel mai în vîrstă va fi președinte, iar cei alți doi, secretari. Sub conducerea acestora și în timp cel puțin de 3 ore, se face alegerea bioului definitiv, din care nu pot face parte funcționarii statului, județului și comunei de ori-ce categorie, precum și primarul cu ajutorul sale său membru comitetului permanent.

Votarea ține două zile. Toți agenții administrativi, precum prefectii și toți impiegății prefecturilor, sub-prefectii și toți impiegății sub-prefecturelor, șefii de poliție și toți agenții polițienesci, toți procurorii și judecătorii de instrucție, având dreptul de a vota în acel colegiu, ei nu vor vota de căt a doua-zi, de la 2—4, și nu vor remâne în sala de alegere de căt pe timpul necesar spre a și da votul lor. — Toți acești impiegății nu vor putea sta nici în sala de alegere, nici împrejurul localelor de alegeri.

Ori-ce călcare a acestor dispoziții, este aspru pedepsită de lege. De aceea alegătorii, mergând la vot, cum dator este ori-ce cetățian, care ține la drepturile inscrise în constituțione, să fiă cu priveghiere la întreaga respectare a legii, și să protesteze la bioul și la tribunal, în contra ori-cărui călcări a legii.

Leaderul grupului «Binele public», candidatul partidei național liberale, pentru colegiu I de Ilfov.

Bărbatul politic, care s-a afirmat categoric în cestiuța Evreilor, pentru principiul impămentirii individuale:

D. G. VERNESCU.

Ei urăm cel mai strălucit succes.

Opiniunea «României libere» asupra gravă cestiuții a zilei, este:

Indeplinirea condițiunii art. 44 al tratatului de Berlin;

Egalitatea perfectă înaintea dreptului,

Pentru Abonamente, Anunciuri și Reclame, a se adresa:

In România: La Administrație, strada Lipscani, No. 11, Typographia Stefan Mihalescu. — In Francia: la Société Havas Laffit & Cie, 8, place de la Bourse, Paris. — In Austria: Abonamente, Anunciuri și Reclame la d. B. G. Popovits, furnizorul Curtei Române, Stadt, Fleischmarkt, 15, Viena. — Pentru anunțuri, venind din Germania, nu se primește de căt prin mijlocirea expediției de anunțuri: Adolf Steiner, in Hamburg.

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV-a 55 bani
Reclame pe pag. III, 1 leu; pe pag. II, 2 lei; pe pag. I, 3 lei,
Episole nefranțate se refuză. — Articoli nepublicați nu
se inapoiaza. — Pentru rubrica:
Insertiuni și Reclame, Redacția nu e responsabilă

de a obține cetățenia română, pentru orice om, de ori-ce rasă, rit sau religiune, fie născut în țară, sau pe pămînt strine; Cetățenia română se dobândește individual, după un stagiu de zece ani cel puțin în țară, conform următoarelor dispoziții:

Omul care nu se trage din țară, din părinți și străbuni români, este străin;

Strineul, care va dori să devie român, va dovedi, că se bucură de o bună reputație, că cunoaște limba română, că scie să scrie și să citească românesce, — probă ce va face printre un act de la o scoală publică română;

Va adresa cererea de împămentenie către Domn, și suplica, conform filierii parlamentare, recomandată Consiliului de ministri, va veni înaintea Camerilor, cu un proiect special de lege;

Împămentirile se vor acorda, atât în Cameră, că și în Senat, individual și în susind majoritatea de două treimi; după aceasta, va urma decretul de naturalisare, sancționat de Domn.

In vederea însemnatății ce prezintă azi pentru Români cestiuța împămentirii, toate aceste măsuri să devie dispoziții inscrise chiar în testul Constituției, și articolele relative ale codului civil să ramăie abrogate.

Acesta, ca măsuri generale.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine.

Sumariu. — Situația în Rusia. — Plecarea trupelor ruse. — Aranjamente între Turci și Bulgari. — Din Madrid. — O demonstrație elenă.

Berlin, 11 Mai. — Prin cercurile ruse d'aci se afirmă ca pozitiv, că ministrul de interne Maffo a prezentat senatului un proiect de lege, privitor la deportația în Siberia, — de sensul acesta, că măsurile aspre de până acum să intreze. Codicele penal, respective dispozițiiul prea aspre prevăzute acolo, să se mai înlăuntră, prin manținerea numai a sistemului de cărcere grea și ușoară. Dar momentul ales pentru aceste pretenții reforme, nu prea deșteaptă speranțe bazate în rezuța lor.

* * *

N.R. Ca o ilustrație comică a situației din Rusia — în ce privește poliția și iubitișii să nihilisti — comunicăm la locul acesta următoarea relație originală.

In suburbia Narva a Petersburgului mai multă indișă se duseră la un polițian, eu scopul de a-i cere unele informații. După ce acesta se îndepărta, și mai târziu și în stradă și polițianul, publicul se indesă pe lângă el. Păinăndu-i-se polițianul nostru cam stranie acesă mare atenție a publicului, se adresă supărăt către unul întrebându-l, ce însemnează aceasta. «Ah!» i s-a respuns: aici pe spate e lipită o hărție.

La moment cedula fu ruptă și se vedeu, că este o proclamație a nihilistilor, care se termină cu aceste vorbe: «Fiind colțurile strădelor foarte bine păzite, acum nu ne mai ramâne alta, de căt să lipim proclamaționile noastre pe spatele polițianilor. Comitetul revoluționar».

București, 11 Mai. — Trupele ruse din pasul de Șipea — panta de sud — a primit ordin de plecare.

Fortul St. Nicolaus se va încrește miliției bulgare.

Ternova, 11 Mai. — Tarul a dat ordin telegrafic, ca reintorcerea corpului de armată al XII să fie terminată până la 27 I. c. având la termenul fix, să fie întregul corp pe pămîntul Rusiei.

Evacuarea Bulgariei prin urmare se va îndeplini în cel mai scurt timp.

Constantinopol, 11 Mai. — Prințele Lobanoff-Rostowsky a comunicat Portii, că Tarul a numit pe generalul Grässer, a cărui comisar predorează administra-

trațiuni și guvernatorul general Alessandru Vorodiles. (Aleko pașa).

Predarea se va face la 16 I. c.

Sultanul a incunostințat populația Rumeliei resârșitene, că el a întărit pe toti bulgarii, cărui se află puși în funcțiune, încă de pe timbul guvernului provizoriu rus.

Madrid, 10 Mai. — Regele va da măine un banchet în onoarea principelui de coroană, arhiducelui Rudolf de Austria.

Trenul postal dintre Madrid și Cadix a devenit, 6 persoane să reușe moarte, mai multe să rănit.

Atena, 10 Mai — In Arta s'a făcut o demonstrație în favoarea unirii Epirului cu Grecia. Multimea se adună dinaintea consulatului francez și a lâză republică francesă.

A se vedea ultime scrisă pe pagina III.

București, 3 Mai.

Ziua de 3 Mai a sosit.

Este zi de mare însemnatate pentru poporul român.

După lupte de tot felul, după intruniri, cuvântări, recriminări și teorii, menite toate a lumina și a prepara spiritul public, într-un sens, său într'altul, a'l dispune pentru o partidă, său pentru alta, — națiunea a ajuns, în fine, la cestiuța de fapt, de a trămite în Cameră pe bărbații aceia, pe cărui cred că demn de înaltă și grea onoare, de a decide asupra celei mai vitale afaceri, din căt său tratat până azi, în parlamentul țării noastre.

Datori suntem să atingem neincetat cîrda aceasta, ca viitorimea să nu aibă dreptul de a ne acuza, că aceia cărui, la soluționarea periculoasei cestiuții a Evreilor, țineau în măna lor condeul luminător al opiniei publice, n'aș dat acelegrave indatoriri, ce generoasa Europă ne impusese, toată atențiuă și toată importanță ce o merita.

Datori suntem dar să susținem, din toate modestele noastre puteri, ideea de a fi cu cea mai mare luare aminte asupra persoanelor, cărora incredintăm existența și viitorul economic al patriei noastre.

Am audiat toate opinioanele, am cîntărit, din faptele lor trecute, pe solicitatorii onoare de a ne representa: — să alegem dar azi pe aceia, cărui ne insuflă deplina siguranță, că, în față nici unei dificultăți, fie politice, fie diplomatice, ești nu vor șovăi în hotărîrea, de a ne apăra interesele noastre, căutând a pune o stăvîlă puternică cutroare străine.

Bună și de mare valoare este increderea personală ce ne inspiră oamenii către cari avem simpatii politice; dar principiul nostru nestrămat, în cestiuța Evreilor, este, că alegătorii să caute a sci ce soluționare practică cugetă să dea acestor amare cestiuții, oî care ar fi candidatul ce aspiră la onoarea de a fi mandatar.

N-a plăcut tot d'auți lumina și politica francă, și nu putem recomanda în destul cestiuților alegători, de a căuta să meargă, mai cu seamă în această imprejurare, pe o cale sciată și luminată, căci numai astfel am putea să avem siguranță, că nu ne espunem nici unu pericol neprevăzut.

In intersele mari ale țării, în atâtea diverse rânduri, am vîdut și am constatat cu bucurie, că națiunea, fără deosebire de partide, s'a arătat unită și gata a se opune, ca un singur om, în contra periculelor ce o amenință din afară.

N'am fi în drept dară să ne indoim, un singur moment, asupra dispozițiunilor patrioticice ce ar încălzi iniția partidelor, în ziua cand ele ar fi vîzută vreuna furtună, prepara-

rată de achiloni din afară, și mai puțin ar trebui să ne temem de un guvern, care a declarat categoric și solemn, că este gata a urma, din punct în punct, voința suverană a națiunii; dar, în interesul causei chiar, pentru a opune ori-cărui tendințe opresive din afară, o putere morală neinvincibilă, ar trebui, ca, în această dificultate internațională, națiunea să se arate că mai unită, în vederile și în hotărîrile ei.

Vom rești să ne apărăm interesele, numai dacă vom sci să stăm uniti în vederi, asupra ideei fundamentale a modulu în care străinii vor avea să intre, de aici în colo, în familia politică a poporului român.

Eată cuvântul pentru care am luptat și luptăm, ca națiunea să fie mai dinainte luminată asuora opinioanelor ce aici candidații partidelor, în această teribilă soluție.

Aci ar fi, în adevăr, locul de a ridica necesitatea vîdită chiar a mandatului imperativ.

E cestiuța mare a viitorului, și nici o garanție n'ar fi de prisos.

CRONICA ZILEI

In lista publicată de partidul conservator, pentru candidații colegiului III, am vîdut figurând, alături cu alte nume, un fost și cunoscut profesor Univerzității noastre, acela care a descoperit în Italia interesante documente istorice, pe d. C. Esarcu, care, prin epistolă sa către «Romanul» și chiar către «Presă», declarase, că voie să ramăie afară din lupta electorală a acestui timp furtunos.

Se vede, că este o nouă tactică adoptată în alegeri.

Listele se făresc — pentru a mări greutatea lor morală — chiar din numele acelor persoane al căror consumîm ent nu' posedă... Ciudat!

— × —

Precum citim în „Steaua României”, primăria din Iași, în vederea apropiatei rezolvări a cestiuții Evreilor, a instituit cinci comisiuni statistice, pentru fiecare despărțire a orașului, căte una. Aceste comisiuni, compuse din căte un consilier communal, un ajutor de control și un ajutor de perceptie, vor avea să lămurească următoarele punde, având față recensiamentele și rolurile din trecut și present:

1. Numărul locuitorilor israeliți din municipiul Iași; — 2. starea civilă a fiecărui, de cănd sunt veniți acolo; — 3. modul cum fiecare a suportat sarcinile țării, față cu lucrările de reeruție, și cu rolurile de contribuție; — 4. folosurile ce comerciu și industria locală a tras de la verarea a celor locoitori, printre cestiuțenii iașan; — 5. ce a sezonate de binefăcere publică, sau industrială, a cărui față a făcut israeliți în acel oraș.

Acestă lămurire vor trebui date gata, cel mult pâna la 20 Mai, spre a se pune la dispoziția celor deputați și senatori, ce va alege capitala Moldovei.

Ori-cine și încearcă că de mare e însemnatatea unor asemenea date statistice, cătă lumină poate să aducă în desbatările grave cestiuții a Evreilor, care, peste curând, ar să fie rezolvări de reprezentanțuia națională.

„Romania Liberă” și „Timpul” au fost cele d'ântări organe, cărui au cerut cu stăruință guvernului, ca se ia înșuși inițiativa, de a aduna niște informații esacte asupra treutcului și prezentului acelora cărui aspiră la cestiuțenia română.

Ne putem felicita, cel puțin acum, că d. Christodolul Cerchez, primarul Iașilor, a dat exemplul unei părîntări ingrijoră de interesele economice ale țării, și nu ne indoim, că el va fi i-

mitat, fără intărziare, mai ales de primarii comunelor urbane și rurale din Moldova.

— X —
Procesul jidamilor din Iași, cără a maltratat pe proteasa Sultana Petrovici, cu ocazia înmormântării rab'nulușor, nu s'a putut infățișa la 30 Aprile, când era sorocit. Atât apărarea, cât și partea eroului a cerut amânarea, pentru euvantul că o mare parte din martori a fost absentă.

— X —
Eru, pe la orele sease seara, s'a întâmpla un foc mare în strada Craiovei. S'a aprins nisice dependințe (magazie-sopron) a caselor d-lui Cotade, situate lângă școala de poduri și șosele. Focul a inceput din podul clădirii, unde se afla fin. Cum? n'am aflat cu siguranță; se crede că un chibrit aprins a fost aruncat cu imprudență.

Seică numai, că, dacă pompierii nu soseau la timp și în număr destul de considerabil, flacările ar fi amenințat să se întindă și la casele din prejur, foarte apropiate una de alta.

Pompierii venind a săi butătă a mărgini focul numai la partea de sus a clădirii, astfel că n'a ars de căt coperișul cu podina; ei au salvat partea de jos, unde se găsea depusă oare care cantitate de marfă colonială a trăitorilor Rădulescu, toptangii tovarășii cu d. Cotade.

Au putut constata însă-ne curagiul cu care luptau contra flacărilor bravii noștri pompieri. S'a distins un tânăr sublocotenent, dar vechi militar, d. Nicolae Radu.

— X —
A ieșit «Lumina», în Focșani.
Acesta este titlul unui nou ziar, care promite a consemna mult ulei intelectual, pentru a lumina opinia publică, din județul Putna.

— X —
Să suprimă — prin decret domnesc — toate măsurile preventive luate pentru apărarea țării contra invasiunii pestei cîntabile din Rusia, lăsându-se deschise libere comunicării toate punctele de intrare și de ieșire despre Rusia și Bulgaria.

— X —
Ni se spune, că d. I. Brătianu a plecat azi dimineață la Pitești.

— X —
De o săptămână deja, petrece în mijlocul nostru unul dintre acei tineri invățători străini, cără rupend cu un vechi obicei, esagerat în urmă în multe locuri și pentru mulți păni la puterea unui prejudiciu, și-a consacrat o mare parte, dacă nu partea principală a activităței lor, studiului limbei române și a literaturii ei.

D. I. U. Jarnik, bărbatul despre care vorbim, este docent de filologia română la universitatea din Viena; cunoasce și vorbesce bine limba română ceea ce l'a sprijinit mult în studiile ce făcă păni acum asupra lingvistică noastră poporană, și pe cără le resumă în niste cărți și tratate publicate deja, ce-i atrăsă aprobația, interesul și recunoscința lumii invățătorilor nostri. În capitala noastră, unde se află acum, va petrece vre-o două lună, ocupându-se cu culegerea și studierea de manuscrise vechi; ocupăriune, în care, suntem încredințați, călător sprijini și academia și bărbății mai de aproape interesați. Din capitală, d. Jarnik va face o călătorie prin țară, apoi va merge în Transilvania, unde a mai petrecut și de alte ori.

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE» 4

A MORURILE UNUI NIHILIST

DE
PAUL VERNIER

— Urmară —

VII

La opt ore de dimineață, contele Kablukof se anunță la principalele Nuri și stăruie a fi primit în dată.

Căteva secunde apoșt, generalul, care nu se culcase încă, venia la el cu brațele intinse.

Oficerul, palid ca un cadavru, se mulțumi și se inclina.

Cu totul mirat de o asemenea răceală, principalele ridică ochii asupra vizitatorului, și atunci numai vîndu schimbarea trăsurilor sale.

— Pentru numele lui Dumnezeu! striga el, dar ce ai, amicul meu? Ești de necunoscut. Vorbește iute ce și s'a întâmplat. Mă spăimăță.

— Excelență, murmură junele cu o voce surdă și întreruptă, eram prea fericit eri: o fatalitate nemilostivă se opune visurilor mele de fericire.

Vă redau promisiunea.

Activitatea d-lui Jarnik va avea un camp mai larg și mai roditor; serviciile ce va aduce studiului limbii noastre naționale vor fi mai eficiență și numeroase, după ce d-lui va ocupa, în înființarea universității naționale boemă din Praga, catedră de filologie a limbelor române. Înființarea acestei universități se va face după toată probabilitatea în anul viitor, căci ea este una dintre condițiunile impăcării Bohemia cu Austria, și această impăcare, a cărei negocieri sunt în curs, va fi în curând un fapt pozitiv. D. Jarnik este apoi primul romanist bohem.

Sunt încredințăți, că întreg publicul român vorbesce prin noi, când exprimăm d-lui Jarnik mulțumirile noastre pentru activitatea sa filologă, atât cea din trecut cât și cea viitoare, și își urăm cel mai deplin succes în ajungerea înțelor ce și le a propus.

Opiniunea publică în alegeri:

D-nu. G. D. Vernescu aflată în Buzeu, pe când peste patru sute alegători se adunaseră la școală pentru a trata cestiușa israeliștilor, ce face obiectul viitoarelor alegeri, a fost rugat cu insistență de căt mulți alegători să fie în adunare și să vorbască asupra situației. Claritatea expunerei sale și soluția ce a dat cestiușa, în sensul acelei exprimate în adunarea colegiului sănătău din București, a făcut cea mai frumoasă sensație. Aplausele erau frenetice și mulți din cei mai devotați ai difuzorilor nu au votat de căt candidatul ce se va angaja în seria a se conforma pe față acestei soluții.

(Binele public).

ALEGERI LIBERE...

TELEGRAMA.

Redacție Binelui public, cu trei copii: la România liberă, Timpul și Românu.

Prefectul de Bacău, Exarhu, bate și amenință de moarte pe primarii cără n'a ales delegații ordonații de el. Faptul să a petrecut chiar ieri la Stâncești, pentru care am adresat d-lui ministru Brătianu următoarea telegramă:

De la trecerea dv. ingerință administrației a devenit turbată. Simplă coincidență Am tăcut păni acum, știind, că ar fi oare cum o naivitate de a vă adresa tănguirea de această natură; ieri insă, primarul de Stâncești a fost crud bătut de prefectul dv. cu însăși mâna sa, spuindu-i chiar, că bate pentru că nu a ales delegații persoanele propuse de administrație și a îngăduit alegerea lui Iorgu Sturdza. Vedetă dar, că păni la venirea dv. a fost ingerința pe față, iar de la venirea dv. în Bacău, ingerința este pe spate.

Colonel Pisoski, Crakti, Dimitrie Tetzcan, C. Strat, Parashiv, Eugen Ghica, C. Avram, Nicolae Ghica, A. Iamandi, Kiriac G. Teodor Grigoriu, D. S. Sturdza, R. Sturdza, Vasile A. Donică, N. Buca, C. Stane, I. Giusca, M. Petrescu, A. Vasiliu, I. Manea, S. Tăut, I. Gheorghiu, Teodorescu, G. Levezanu, L. Venir.

— Dar, e nebunie... Explicăte.

— Imposibil, generale; nu pot spune nimic.

— Linștește,.. ști cără, că acest refus brusc, fără motiv, e cea mai săngeroasă insultă ce ați putea face copilei mele! adăogă principalele, pe care o reflexiune subțiată îl făcuse să sară, ca și cănd un fer reșu l'ar fi însemnat pe frunte.

— Eu, să insult acest inger de puritate! strigă oficerul. Eu! Nu vă găndiți. Când aș voi să vers pentru ea ultima picătură de sânge, dar nu pot! nu pot!

Suspinuri înăbușite îl opriră de a continua. Cu capul ascuns în mănu, murmură:

— Oh! e oribil! Această tortură e peste forțele mele.

Generalul îl privia în tăcere, turburat, spăimățat.

El se ridică de o dată, scutură capul ca spre a goni o visiune, și scoțând din posunarul său un revolver încărcat, îl intinse principelu.

— Te rog, zise el, în numele amicăției de care mi-ai dat o așa de mare probă, varsă-mă creații și tă voi bine-cuvântă.

Principalele lăua arma o aruncă departe pe tapet și, înrucișinduși brațele, zise cu tonul său de comandă scurt și brutal:

— Vorbesce! o voiese.

www.dacoromanica.ro

DIN AFARA

Reintoarcerea camerelor franceze la Paris.

Cum stim, senatul francez nu voise de loc, înaintea pascilor, să accepte punctul de vedere luat de către cameră, în cestiușa reintoarcere parlamentului din Versailles la Paris: camera votase reintoarcerea, pe cănd senatul era hotărît să o respingă.

Astăzi lucrurile s'a schimbat cu totul; majoritatea senatului este căstigată pentru reintoarcere. Senatul șe va ține deocamdată ședințele sale într-o sală din palatul Tuilerilor. Un local propriu nu i se va zidi de cănd mai târziu, pe Quai d'Orsay, în apropierea camerei deputaților.

Rusia și Elveția.

Intre republica elvețiană și cabinetul de Petersburg s'a ivit o neînțelegere dintre cele mai serioase, în ce privește dreptul de asil, care există în Elveția, exercitat cu multă rigoare și nepărtinire de către consiliul federal. Casul este următorul:

Guvernul rusesc pretinde a fi descoperit — cum, nu mai el știe —, că «omoritorul» lui Mezentoff ar fi un anumit Turikoff, care se află actualmente la Geneva. Trimisul rusesc din Bern a fost însărcinat de către cabinetul său, imediat după această «descoperire», de a cere consiliului federal elvețian estradarea pretinsului vinovat. Ce a făcut consiliul federal? Intemeiat pe dreptul de asil, inscris în legile elvețiene, el a declarat cabinetul de Petersburg, că nu poate estrada pe Turikoff, chiar că el ar fi întrădevăr «omoritorul» lui Mezentoff, căci acest fapt, după părerea consiliului elvețian, — și a noastră — este de natură politică.

Cabinetul de Petersburg, în setea să de rezunare și prigonire, nu s'a lăsat a fi convins prin această curăgioasă și justă declarăție a consiliului federal; el a remonstrat, observând, că Turikoff este un criminal de rănd, și că astfel aparține «justiției rusești» de a cerceta și pedepsi crima. Remonstranțile despăgubitorilor de la Neva, au fost seconde de astă dată cu multă căldură de către cei de la Berlin. În zadar! Consiliul a rămas neclintit; afacerea e încă în stare pendentă.

* * *

Consiliul elvețian șe va fi adus aminte negreșit de incidentul cu Națeșeff. Acest prigonești politic, refugiat de asemenea în asilul măndrelui republike din sinul Alpilor, fu asemenea reclamat de autoritățile ruse, și încă cu promisiunea de a fi judecat cu nepărtinire și cruțare de «justiția rusă.» Comitetul executiv de pe atunci al Elveției fu mai puțin hotărît, înzestrat cu mai puțină energie, de cănd cel de astăzi; consecuția îngăduinței sale îl respinge însă amar de șovăirea sa, — căci Națeșeff fu omorit de stăpânitorii Rusiei, după o judecată sumară.

* * *

O spăimântătoare luptă pără că se petrece în sufletul junelu. În acest moment răsa se deschise spre a lăsa să treacă Natalia surindă, mai frumoasă ca tot duna, în lungul său pegnoar de casină albă.

Tatăl său văzând-o, apucat de o inspirație, se precipita spre ea, o luă de mănu și o aduse înaintea contelui, care, la vedere judecății copile, se osoase un strigăt de admirație și de spaimă și cădu ca trăsinit pe scaun.

— Copila mea, zise cu tristețe generalul, eată un om care te iubesc și pe care îl iubesc; i-am permis, sunt căteva ore abia, de a' să cere mănu, și acum, fără motiv, el refusă curat felicitatea ce nu o speră.

— Grație! zise nenorocitul.

— L'am întrebat, l'am jurat de a se explică; și nu știi nimic. Poate vei fi mai fericită, tu! Este dator să-ți respondă, dacă mai are un pic de sânge de gentilom în vine.

Sergiu era zăpăcit; injuria nu l'atiuse.

Juna copilă mai făcu un pas, și lăudă mănu contelui în a sa, fixând pe el o privire limpede și pătrundătoare, ea i zise cu vocea sa dulce și cristalină, de și puțin tremurăndă.

— Fiind că mă iubiști, nu respingești prima

și în ce să ar putea și încrede consiliul federal? În «justiția rusă»? El știe bine, că aceasta nu este de căt o frasă, plină de batjocură și ironie la adresa dreptăței și a eserțiușii ei. «Justiția rusă»!!! Să ridem și să trecem la alte lucruri. De o cam dată onore consiliul federal elvețian.

In cestiușa Rumeliei de resărit.

Cetim în «Pester Lloyd» de la 12 Mai: Stirile mai nouă din Constantinopol ne fac să credem, că schimbarea regimului se va indeplinea în Rumelia Orientală în curând și în cea mai perfectă linie.

Proclamația țarului ar fi imblanțit atât de tare populația bulgară, în căt Aleko Paşa și comisia europeană se vor putea instala fără nicio dificultate și în cel mai scurt timp în Filipopol.

Sperăm, că lucrurile se vor întâmpla astfel cum se scriu, și constatăm, că ar fi un mare căștig, dacă s'ar lua din mănele Rușilor cel puțin administrația civilă.

Mașmare incredere de cănd în neatărarea lui Aleko Paşa, trebuie să avem în activitatea comisiunii europene, care are în sină ei unii membri, distinși prin sciință, experiență și simțul lor de neatărare. Durere numai, că pe cel mai ales dintre ei, pe delegatul Angliei, Sir Drummond Wolff, el va perde cănd mai cind.

Din viața rusească.

De când cu terorismul, a fost arestată în Rusia, pe lângă alte multe femei, și două dame din cea mai aleasă societate: doamnele Botkina și Philosofoff. Vezi întrebă, care este motivul? Nimic alt ceva, de căt imprejurarea, că acestea două femei, în marinimă lor și folosindu-se de avere și poziția lor socială, împărțiau numeroase bine-faceri tinerimii sărace de pe la universitate.

Ce zice insă poliția, care le-a arestat? «Că aștăzi stat în legătură cu nihilisti». Apoi negreșit, că și ea are dreptate; în Rusia totuși căci cugetă și voiesc, și nu sărută cunca tiranilor, sunt nihilisti.

ROMANIA SI TRATATUL DE BERLIN.

Cestiușa Israelită.

— Urmară —

Să vedem acum, în ce mod putem deslega această problemă, — cum trebuie să lucram pentru a ne salva interesele noastre economice și naționale, — și, când intrăm cu totul în domeniul științific, trebuie neapărat să rezolvăm întrebările ce ni le punem numai prin un răspuns drept, numai prin o demonstrație exactă, — ear nu prin esclamațuni și sentimentism.

Constituanta de la 1866, prin art. său 7, garantează naționalitatea românilor și, păni la un punct oare-care, interesele lor sociale; că, având în vedere numărul cel mare al israeliștilor, moravurile și tendințele lor, contrarie tăre, — nu numai că a inchis, pentru tot-d'aua acestor oameni poartă cetățenie, dar vădându-ă atât de pe-

Oficerul cădu la genunchi și chemându-să toată energia, strigă:

riculoși, și a pus în afara de numărul străinilor, căci le-a interzis dreptul ce să străinii de a putea deveni să cere calitatea de cetățean român.

Afără de această, constituanta vine,

aproape într-un mod categoric, și consfințează legea din 20 August 1864, care zice în primul său art: „Străinii de origine ce răbdă creștinesc, domiciliați în România, vor avea dreptul de a cumpăra proprietăți imobiliare, sub condițiunea insă de a să supună, în ceea ce se atinge de asemenea proprietății, la legile pământului, și numai pe căt și românii se vor bucura de asemenea drept în ţările lor....”

Evident, că această lege garantează interesele noastre economice, înălțând pe nisce oameni,

străini simțirilor românesc, de la plina capacitate a drepturilor civile, — pe de altă parte vine constituția de la 1 Iulie 1866 și găsește pe

israeliți, deși isbiți de această incapacitate a

art. I din legea de la 1864, atât de periculoși

tări, în căt, să ținăndu-i din numărul străinilor,

și pună pentru tot d'una în imposibilitate de

a putea veni la guvernământul naționalei pe care

ei o urăsc.

Eată deci cum sătădă adevărata cestiu, — cu

alte cuvinte, românii, în loc să facă ca toate

cele lalte state, să iia pe toți și să trimită

frumos peste graniță, ei au fost mai politicoși,

mărușinoși, ca să zic așa, căci în un mod in-

dir et al zis: vedem că așă dreptatea acelă ce vă

alungă, — cu toate acestea noi compătim în pen-

tru voi și nu vă alungăm, — însă noi trebuie

să luăm măsurile necesare în privința voastră. —

Mă în urmă, dar când numărul lor a crescut

atât de mare și românii au resimțit causele gonișii

lor din cele lalte tări, tot cu blândețe le așa zis:

Israelitilor, nici un străbun al vostru nu vă

leagă de țara aceasta, căci nici unul dintre voi

nă luptat pentru ea; nici un interes nu vă leagă

de pământul ei, căci, prin tendințele voastre per-

periculoase tări, n'ți silit a vă înălțatura dela

drep-

tu de proprietate; ați calomniat țara, ați ură-

naționala, i'ți periclitat interesele ei; deci nu pu-

teți să fiți chemați nici odată a conduce desti-

nele ei.

Eată prin urmare cătă delicateță au între-

buințat români, pentru a spune acestor oameni,

că trebuie să parăsiască țara aceasta; eată deci

că ei au căutat să deschidă în acești oameni sim-

țul demnităței și al amorului propriu.

Cu toate acestea ei nu sătădă.

Europa le cunoaște toate acestea, dar, nepu-

tindu-se amesteca în legile noastre, a trebuit să găsiască un motiv — și părându-i-se că cel

religios e mai nemerit de căt toate, a prola-

mat un principiu, care i-se părea că e gonit din

țara noastră, — dar în fapt ea ne a dăsi: sun-

teți prea aspri, cănd ridicăți ori și ce posibili-

te unuï israelit, de a se face român, — acesta

ne-a zis ea și nimic mău mult.

Oră și ce discuție ar inceta, cănd am pu-

te, fără de nici un periclu, să trecem pe isra-

eliți în rândul străinilor, cănd am putea să i-

puem pe un picior de o perfectă egalitate cu

străinii celor alte state, cănd am putea să i-

treceam în dreptul comun, și cănd n'am fi ținută

să mai afirmăm încă odată, în fața Europei, că

pedica pușă acestor oameni, atât prin legea din

1864, că și prin constituția din 1866, n'a

fost și nu este provocată de vr'un motiv religios.

Opiniunea care circulă astăzi și care este cea

mău acreditată, aceea de a se da drepturi isra-

eliilor individuale și prin legi speciale, este în

adevăr cea mai serioasă, prin proporțiunile ce a

luat, — este aceea, care trebuie lăsată în discu-

ție; cu toate acestea trebuie să mărturismăm, de

mău înainte, că ei este bazată mău mult pe fru-

mos de căt pe adevăr.

In cătă privată lalte opiniuni emise, de a

se da drepturi pe clase, pe categorii, cu duiu-

mul, acestea nici că a vr'un temei și că atari

nici trebuie luate în serios; — din oră ce punct

de vedere considerate aceste surori nu pot fi

adevărate, căci naționala a afirnat înaintea Eu-

ropei, că motivul său nu este religios.

Afără de aceasta, parlamentul român n'a gă-

sit că este trebuință modificarea art. 3 din

Constituție care zice: „Teritorul României nu

se poate coloniza cu populaționii de gîntă stră-

ină”, așa dar Constituția opresce coloniza-

re, fie ea directă, fie indirectă; prin urmare, a-

cestea sunt adăpostele adăpostele

D. Laurian se simte dator a mulțumi din

înimișă colegilor săi, pentru distinsa onoare

cei fac.

De altă parte, d. Laurian, ca director

al „Rom. libere”, a fost invitat de o mare

parte din alegorii col. III din Rimnicu-

Vîlci, spre așa propune candidatura în a-

cel colegiu.

ARENA ZIARELOR

* * * Misiune.

Iată vorba cea mare, cu care oamenii postri

www.dacoromanica.ro

1 art. 7; pe aceasta dar, o susține onor. d-l G.

Vernescu, care însă în patriotică să cuvântare

de la Atheneu, spărea că inclină mai mult către

„Dar dacă nu le am da:”

Așa ar fi bine, dacă toți oamenii noștri de stat ar cugeta tot ca d-voastră — măna în măna — ar fi dăsi Europei „nu putem”; dar nu se poate, și e permis fie căruia cetățean să vadă, în opinia sa, fericirea tării lui!

Luând în discuție opinia care dice să asimilăm pe ovrei cu străinii, observăm, că este foarte periculoasă, așa cum este ea formulată, — și eată de ce: dacă astăzi, în situația în care ne aflăm, putem pune pe israeliți pe un picior de o perfectă egalitate cu străinii, fără a ne periclită interesele noastre economice, pentru ce n-am făcut-o aceasta chiar de la început? dacă astăzi, putem asimila pe israeliți cu străinii, — dându-le capacitatea tuturor drepturilor civile; de a posedă în țără proprietăți imobiliare, atât urbane că și rurale; de a intra în proprietatea lor și pământul a este țără, fără de nici o vătămare intereselor economice și naționale în general, pentru ce și am lipsit de aceste drepturi până acum? Putem noi deci, să și punem în rândul străinilor? nu, căci nu putem dace „israeliți se vor bucura în România de aceeași drepturi de cari se bucură și români în țără lor... care e țara lor? Așa dar ei nu pot fi puși la rândul străinilor.

Putem noi să le acordăm plenitudinea drepturilor civile, de a acapara în măniile lor moșiene, casele, cu un cuvânt proprietatea imobiliară? Nu, căci românii nu vor suferi ca bucați însemnate din țara lor să aparțină unor oameni, cari, în loc de a contribui la glorie și mărirea patriei lor, din contra a cărui vădă din dorință în sufletul lor de a o umili, de a o niștează.

Prin urmare, opinia aceasta nu poate să știe facă loc, căci este vătămătoare din toate punctele de vedere, — ea ascunde pericolul, iar nu înălțarea.

In adever, ce sătădă cănd am punem pe israeliți în dreptul comun cănd și am considera că străinii, cănd le-am acorda deplinul exercițiu al drepturilor civile? am vedea, că, după un timp oare-care, acești oameni și vor apăria, prin mijlocul de care dispun, cea mai mare parte din teritoriul român, — și atunci, având în măniile lor și privilegiul proprietății, români, cu toate drepturile lor politice, vor ajunge pe uliți și vor striga „panem et circenses”.

Dar poate ni se va dice, că vor menține legea din 20 August 1864, însă aceasta nu e destul, căci ea remâne o simplă lege ordinară, indată ce se va sterge art. 7, fiind că indată ce dispără principul, accesoriul nu și mai are o rațiune bine determinată, — rouă ne trebuie un articol special, care să înlocuiescă pe cel șters, se îl punem acolo, unde nu poate fi modificat după plac, — deci Constituția noastră trebuie să ne garanteze într-un mod eficace, interesele economice și naționale; iar nu o lege ordinară, căci o lege ordinară se modifică măne, sau poimăne, prin o altă lege ordinară.

(finalul pe măine).

Candidatura d-lui D. Aug. Laurian.

Aseară, un număr oare-care de profesori, din instrucție primară și secundară, a avut o întâlnire amicală la d. Stefanescu, directorul scoalei de comerț, spre a se consulta asupra utilității ce ar pentru instrucție, de a se trimite un reprezentant al înălțămintului primar și secundar din capitală, în Cameră viitoare.

Desbaterile său urmat, fără spirit de partid, numai asupra intereselor scoalei.

Aproape unanimitatea celor prezente a lăsat hotărirea, de a propune și susține, între candidații partidei liberale, al colegei lui al III din Capitală, pe d. D. Aug. Laurian, ca profesor care să distins, prin lucrările sale în consiliul general de instrucție, și ca apărător zelos al intereselor scoalei.

D. Laurian se simte dator a mulțumi din înimișă colegilor săi, pentru distinsa onoare cei fac.

De altă parte, d. Laurian, ca director al „Rom. libere”, a fost invitat de o mare parte din alegorii col. III din Rimnicu-Vîlci, spre așa propune candidatura în acel colegiu.

politicii său deprins a justifica faptele atât bune că și rele ce pun la cale. Suntem latini și meniți a sta ca un zid desprăjitor între Slavii de nord și cei de sud, — ni se spunea acum trei ani de zile. Suntem popor creștin, și trebuie să dăm măna de ajutor creștinilor, ca să scape de sub jugul păgân, — ne-a spus tot acest oameni, în ajunul resbelului rus-ture.

Unde este adeverul?

Astfel începe „Timpul” revista să devină, spre a dovedi în urmă, că de neconstanță a fost liberali în politica lor din afara și că consecințe grele a trebuit să suferă țara din această nestatornicie a lor. De aici, conchide organul conservator, că Europa a pierdut oră cea de incredere în noi, și tratatul de Berlin este cea mai lămurită dovadă în privința aceasta

* * * „Presă” se întrebă:

Cine să se fi gândit a pune cestia evreilor pe tapetul congresului din Berlin, tocmai când toți diplomații erau preocupați de linistea generală?

Organul ecnului nu rezolvă această enigmă; lasă istorie grija a o pătrunde, cu timpul. Dar se miră totuș cum tocmai d. Waddington, amicul României, a putut ridica din senin o asemenea spinoasă cestie, și cum d. Brătianu, care se afla la Berlin, n'a fost în stare să afle nimic în privința aceasta, prin urmare să scrie, oră să susțină prin grai, interesele României la Berlin.

O fi sciind ceva „Pressă”, dar nu să dă măna să spună.

* * * „Binele public,” dupe ce arată, că nici conservatorii, nici liberali nu său pronunțat asupra impămentenirii Evreilor, discută opinia care pare că ar prende din ce în ce rădăcină: impămentenirea pe categorii.

Cu multă temeinicie, combate numitul organ deosebitele categorii, pe cările le propun unii din naivitate, altii din reală cretină.

Ni se vorbește, zice el, despre pictori, sculptori, arhitecti, ingineri și alte profesioni libere; despre cei cărăi au luat parte în resboiu

